

Bilag 5: Patofysiologi.

Mave-tarm funktionen består primært af følgende 4 komponenter:

- Sekretion (snyt, mavesaft, bugspytkirtelsaft og galde) = 7 liter
- Absorption (75 % vand reabsorberes i tyndtarm og ca. 150 ml transporteres videre til tyktarm)
- Transport (peristaltik og tonusændringer)
- Lagring (normal transit tid i tyndtarmen er 1-2 timer og i tyktarmen 2-3 dage)

Mave-tarmfunktionen reguleres desuden af følgende reflekser:

- Den gastro-coliske refleks.

Når ventriklen fyldes sendes impulser via parasympaticus, således at colonmotiliteten øges og analspinkteren afslappes.

- Den entero-gastriske refleks.

Når colon er fyldt sendes impulser via sympaticus til ventrikel og hjerne.

Ventrikeltømningen nedsættes. Dette kan give madlede og kvalme, når påvirkningen bliver udtalt.

Patofysiologi - ved opioidbehandling:

Ved opioidbehandling påvirkes mave- tarmfunktionen fra mundniveau (nedsat snytsekretion) og til analspinkter (øget tonus).

Opioider virker ved påvirkning af opioidreceptorer (μ og δ), som findes i stort antal i de enteriske neuroner langs hele mave-tarm kanalen.

Opioidernes effekt på tarmen er:

- 1) Øget tonus i ileocaecal og analsphinter
- 2) Reduceret peristaltik i tyndtarm og tyktarm
- 3) Øget elektrolyt og vandabsorption i tyndtarm og tyktarm gennem induceret diarre
- 4) Genoprettelse af tyktarmens kapacitet efter intracecal fedtindhædning
- 5) Svækket defækations refleks pga nedsat følsomhed for udspiling og øget intern anal sphinter tonus.

Receptorpåvirkningen foregår på flere niveauer:

- Gennem central kommunikation mellem det sympatiske og det parasympatiske nervesystem, hvorved tarmmotilitet og sekretion nedsættes.
- Lokalt i tarmen, hvor der sker en tilsvarende nedsættelse af peristaltik og sekretion.

Reference: Sykes NP. Constipation and diarrhea: Hanks, Cherny et al., ed. Oxford Textbook of Palliative Medicine (4th edition);2010:833-43.